

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINĖ DARBO INSPEKCIJA
PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS**

Biudžetinė įstaiga, Algirdo g. 19, LT-03607 Vilnius, tel. (8 5) 265 01 93, faks. (8 5) 213 97 51
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188711163

Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės
Jungtinės profesinių sąjungų atstovybės
Pirmininkui Vladimir Dranik
El. p. jur.np@iae.lt

2015-07-17 Nr. SD-25-8842
į 2015-06-29 gautą prašymą

DĖL KOLEKTYVINĖS SUTARTIES NUOSTATŲ TAIKymo

Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VDI) 2015 m. birželio 29 d. gavo ir išnagrinėjo Jūsų prašymą dėl VDI nuomonės dėl darbuotojų informavimo ir konsultavimo procedūros vykdymo.

Pirmiausia, pažymime, kad pagal Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau – DK) 40 straipsnį socialinė partnerystė – darbuotojų ir darbdavių atstovų tarpusavio santykių sistema, kuria siekiama suderinti darbo santykių subjektų skirtingus interesus. Socialinės partnerystės pagrindiniai principai – laisvų kolektyvinių derybų, savanoriškumo ir savarankiškumo priimant šalis susaistančius įsipareigojimus, šalių lygiateisiškumo, geranoriškumo ir pagarbos teisėtiems savitarpio interesams principai. Vadovaujantis socialinės partnerystės principais, kiekviena iš kolektyvinių darbo santykių šalių turi lygias teises atstovauti savo interesus ir pozicijas, tame tarpe ir dėl informacijos ar/ir dokumentų pateikimo bei konsultacijų organizavimo.

DK 47 straipsnio 1 dalis numato darbuotojų atstovams teisę į informavimą, t. y. informacijos (duomenų) perdavimą darbuotojų atstovams, siekiant supažindinti su reikalo esme, ir teisę į konsultavimą, t. y. pasikeitimą nuomonėmis ir dialogo tarp darbuotojų atstovų ir darbdavio užmezgimą bei plėtojimą. DK 47 straipsnio 6 dalis numato, kad informavimo metu darbdavys privalo laiku nemokamai raštu teikti informaciją darbuotojams ir jų atstovams ir atsako už šios informacijos teisingumą, taip pat numatoma, kad darbuotojai ar jų atstovai, pateikę rašytinį įsipareigojimą neatskleisti komercinės (gamybinės) ar profesinės paslapties, turi teisę susipažinti su informacija, kuri laikoma komercine (gamybine) ar profesine paslaptimi, bet yra būtina jų pareigoms atlikti.

DK 47 straipsnio 4 dalis numato, kad prieš priimdamas sprendimą dėl įmonės reorganizavimo, verslo ar jo dalies perdavimo ir kitus sprendimus, galinčius turėti esminės įtakos darbo organizavimui įmonėje ir darbuotojų teisei padėčiai, darbdavys privalo informuoti darbuotojų atstovus ir konsultuotis su jais dėl tokio sprendimo priežasčių bei teisinių, ekonominių ir socialinių padarinių darbuotojams ir dėl numatytų priemonių galimiems padariniams išvengti arba jiems sušvelninti. Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės kolektyvinės sutarties (toliau – Kolektyvinė sutartis) 6 straipsnio 5 dalis numato, kad, kai konsultacijos vykdomos, vadovaujantis DK 47 straipsnio 4 dalimi, organizuojami du posėdžiai informacinis ir konsultacinis. Konsultacijoms reikalingi dokumentai darbuotojų atstovams pateikiami prieš 5 darbo dienas iki informacinio posėdžio. Konsultacinis posėdis turi įvykti per 5 darbo dienas po informacinio posėdžio. Konsultacijų rezultatai įforminami protokolu.

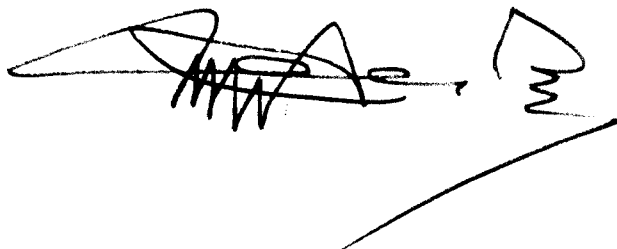
Gavus Jūsų prašymą 2015 m. liepos 7 d. VDI Utenos teritorinio skyriaus pareigūnas nuvyko į Valstybinę įmonę Ignalinos atominę elektrinę (toliau – VĮ IAE) ir susitiko su Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės Jungtinės profesinių sąjungų atstovybės (toliau – JPSA)

atstovais ir VĮ IAE administracija bei gavo medžiagą dėl Kolektyvinės sutarties 6 straipsnio vykdymo. JPSA atstovai paaiškino, kad konsultacijos neproduktyvios, teikiama nepakankama informacija. VĮ IAE administracija paaiškino, kad JPSA teikiama visa medžiaga, tačiau atstovai neatvyko į posėdžius, kurie buvo organizuoti informavimui ir konsultavimui, todėl nesuteikė galimybės paaiškinti darbdavio pozicijos. Iš pateiktos medžiagos matyti, kad VĮ IAE administracija organizavo informacinį ir konsultacinį posėdžius vadovaudamiesi DK 47 straipsnio ir Kolektyvinės sutarties 6 straipsnio nuostatomis, JPSA atstovai posėdžiuose nedalyvavo, nurodydami, kad trūksta informacijos ir prašydami šią informaciją pateikti. Konstatuotina, kad tarp šalių kilo ginčas dėl tinkamo informavimo ir konsultavimo vykdymo, kuris pirmiausia turėtų būti sprendžiamas tarpusavio derybų keliu.

Kai tarp šalių iškyla nesutarimai dėl norminių teisės aktų nevykdymo ar netinkamo vykdymo, kurių nepavyksta išspręsti derybų keliu – tokie nesutarimai gali sudaryti kolektyvinio darbo ginčo objektą (DK 68 straipsnis). Darbuotojų atstovai, manantys, jog darbdavio sprendimai ir veiksmai (tame tarpe dėl atsisakymo pateikti reikalaujamus dokumentus) yra neteisingi ar/ir neteisėti, turi teisę imtis DK 22 straipsnio 1 dalies 8 punkto numatytų veiksmų (skųsti teismui darbdavio ir jo įgaliotų asmenų sprendimus bei veiksmus, prieštaraujančius teisės normoms, sutartims ar pažeidžiančius atstovaujamojo asmens teises) arba inicijuoti kolektyvinį darbo ginčą.

Informuojame, kad VDI, vykdydama savo funkcijas, vadovaujasi Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymu, VDI nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2010 m. gruodžio 10 d. nutarimu Nr. A1-595, VDI reglamentu, patvirtintu Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus 2014 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. V-282 ir kitais norminiais teisės aktais, kurie nustato VDI kompetencijos ribas. Nurodyti norminiai teisės aktai nesuteikia VDI teisės teikti tarpininko paslaugas kolektyviniuose santykiuose tarp darbdavio ir darbuotojų atstovų ar/ir nagrinėti kolektyvinius darbo ginčus. Tokie ginčai nagrinėjami DK X skyriuje nustatyta tvarka.

Lietuvos Respublikos vyriausiasis
valstybinis darbo inspektorius

Gintaras Čepas